DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA FINANSÓW

WARSZAWA, 31 grudnia 1951 **Nr 25*)** Poz. 93

TREŚĆ:

OKÓLNIK

93

OKÓLNIK

z dnia 24 grudnia 1951 r. w sprawie stosowania przepisów o podatku obrotowym i podatku od operacji nietowarowych od jednostek gospodarki uspołecznionej. Nr BD. 12366/2/51.

W związku z przepisami uchwały Nr 62 Rady Ministrów z dnia 3 lutego 1951 r. w sprawie podatku obrotowego od jednostek gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski Nr A-12, poz. 175), zwanej w dalszym ciągu niniejszego okólnika „pod. obr." oraz uchwały Nr 80 Rady Ministrów z dnia 3 lutego 1951 r. w sprawie podatku od operacji nietowarowych jednostek gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski Nr A-12, poz. 177), zwanej w dalszym ciągu niniejszego okólnika „pod. nietow." — wyjaśnia się, co następuje:

Do § 1 pod. obr. i pod. nietow.

1. Przepisy uchwał o pod. obr. i pod. nietow. stosuje się do wszystkich jednostek gospodarki uspołecznionej, z wyłączeniem jednostek gospodarczych organizacji politycznych, społecznych i zawodowych, których opodatkowanie normują przepisy uchwały Nr 342 Rady Ministrów z dnia 5 maja 1951 r. (Monitor Polski Nr A-43, poz. 547).

W szczególności przepisy uchwał o pod. obr. i pod. nietow. stosuje się do następujących jednostek gospodarczych:

1) przedsiębiorstw:

a) państwowych,

b) pozostających pod zarządem państwowym,

c) o kapitale mieszanym, państwowym i spółdzielczym,

d) mających formę spółek prawa cywilnego lub handlowego, a w których Skarb Państwa, przedsiębiorstwa państwowe albo osoby prawne prawa publicznego posiadają udział wynoszący ponad 50% kapitału zakładowego (np. centrale prywatnego przemysłu, spedytorzy międzynarodowi „C. Hartwig" S. A. itp.),

2) banków,

3) central spółdzielczo-państwowych, central spółdzielni oraz spółdzielni.

4) instytucji publiczno-prawnych (np. P. Z. U. W., Z. U. S., Z. L. P., Izba Rzemieślnicza, Związek Izb Rzemieślniczych, Cechy i Związki Cechów, zrzeszenia przymusowe prywatnego przemysłu, handlu i usług, właściciel nieruchomości itp.).

2. Wszystkie przedsiębiorstwa, pozostające pod zarządem państwowym, bez względu na to na jakiej podstawie prawnej zarząd został ustanowiony, z wyłączeniem ustanowienia zarządu na podstawie art. 135 i 136 dekretu z dnia 28 stycznia 1947 r. o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 84 z 1947 r.) podlegają opodatkowaniu na podstawie przepisów uchwał o pod. obr. i pod. nietow. (okólnik Min. Fin. z dnia 12 lutego 1951 r. (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 6, poz. 18).

3. Stosownie do art. 4 dekretu z dnia 21. IX. 1950 r. o opodatkowaniu przedsiębiorstw gospodarki uspołecznionej (Dz. U. R. P. Nr 44, poz. 399) w stosunku do jednostek gospodarczych podlegających przepisom uchwał o pod. obr. i pod. nietow. po dniu 1. I. 1951 r. nie mają zastosowania w zakresie opodatkowania przepisy dekretu z dnia 25. X. 1948 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 413).

4. W sprawach nieuregulowanych uchwałami o pod. obr. i pod. nietow. stosuje się odpowiednio przepisy dekretu z dnia 26. X. 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 452) oraz przepisy dekretu z dnia 16. V. 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 56, poz. 506).

Do § 2 pod. obr. i pod. nietow.

5. Za jednostkę gospodarczą w rozumieniu uchwał o pod. obr. i pod. nietow. uważa się każde przedsiębiorstwo, zakład bądź inną organizację, które prowadzą działalność gospodarczą polegającą na wytwarzaniu, przerobie, wykańczaniu bądź skupie produktów w celu odsprzedaży, jak również świadczeniu wszelkiego rodzaju usług, jeżeli w wyniku tej działalności dana jednostka osiąga obrót.

Do § 4 pod. obr. i pod. nietow.

6. Podatnikiem jest jednostka gospodarcza bez względu na to, czy jest objęta zasadami organizacji finansowej i systemu finansowego, a jeśli jest objęta tymi zasadami — bez względu na to, czy pozostaje na pełnym bądź pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym, czy też na wewnętrznym ograniczonym rozrachunku gospodarczym oraz bez względu na to, czy posiada odrębną osobowość prawną.

7. Podatnikiem w myśl uchwały o pod. obr. jest jednostka gospodarcza, trudniąca się wytwarzaniem, przetwarzaniem bądź wykańczaniem produktu, a nadto skupem w celu dalszej odsprzedaży płodów i przedmiotów przemysłu ludowego i artystycznego od wytwórcy oraz odpadków użytkowych, przy czym obojętnym jest z punktu widzenia podatkowego czy tego rodzaju działalność gospodarcza jest działalnością główną, czy też uboczną danej jednostki gospodarczej. Np. jednostka gospodarcza produkująca piwo (browar) prowadzi ubocznie produkcję beczek; w danym przypadku obrót osiągnięty zarówno ze sprzedaży piwa jak i beczek podlega opodatkowaniu.

Z brzmienia przepisów § 4 oraz § 7 ust. 1 pod. obr. wynika, że podatkowi podlega obrót osiągnięty ze sprzedaży wyprodukowanych (a także przerobionych wzgl. wykończonych) bądź skupionych produktów, a zatem obrót osiągnięty przez wytwórcę bądź przetwórcę ze sprzedaży nabytych i nieprzerobionych (niewykończonych) produktów, nie podlega opodatkowaniu.

8. Podatnikiem jest również zleceniodawca, będący uspołecznioną jednostką gospodarczą, powierzający własne surowce bądź produkty jednostce wytwórczej, przetwórczej bądź usługowej w celu ich przetworzenia, w zakresie obrotu osiągniętego ze sprzedaży przetworzonego produktu. Jeśli np. państwowy sklep konfekcyjny oddaje do spółdzielni krawieckiej materiał w celu wykonania ubrania, a wykonane ubranie zbywa na ogólnych zasadach handlowych, wówczas obrót osiągnięty przez państwowy sklep konfekcyjny ze sprzedaży tego ubrania podlega podatkowi obrotowemu. W tym przypadku uspołeczniona jednostka usługowa, wykonująca zlecenie nie opłaca podatku od operacji nietowarowych (§ 13 pkt 30 pod. nietow.).

9. Jeżeli stawka podatku została określona w różnej wysokości dla określonego produktu w zależności od jego przeznaczenia (§ 15 pkt 2 pod. obr.), a nabywca tego produktu zużył go do celu uzasadniającego pobranie wyższej stawki podatkowej, wówczas nabywca ten staje się podatnikiem różnicy pomiędzy podatkiem uiszczonym od obrotu tym produktem przez zbywcę, a podatkiem obliczonym według najwyższej stawki, przewidzianej dla danego produktu.

Np. nabywca, który zużył na cele konsumcyjne spirytus, przeznaczony na cele niekonsumcyjne opodatkowany przy jego sprzedaży według stawki 40%, obowiązany jest uiścić podatek w wysokości różnicy pomiędzy stawką 94% a stawką 40% (94 — 40 = 54%).

10. Za skup uważa się działalność gospodarczą, polegającą na nabywaniu w celu dalszej odsprzedaży płodów (tj. wszelkich produktów gospodarki rolnej, hodowlanej, ogrodniczej, leśnej, rybnej itp.) i przedmiotów przemysłu ludowego i artystycznego bezpośrednio u producenta bądź u innej jednostki gospodarczej trudniącej się skupem oraz nabywaniu w celu dalszej odsprzedaży odpadków użytkowych. (W roku 1951 obrót osiągnięty ze sprzedaży skupionych produktów zwolniony jest od opodatkowania).

Do § 5 pod. obr. i pod. nietow.

11. Do opłacania podatku obowiązana jest w zasadzie jednostka gospodarcza (podatnik) dokonująca obrotu, podlegającego opodatkowaniu.

Jeżeli chodzi o jednostki gospodarcze prowadzone według zasad rozrachunku gospodarczego, płatnikiem podatku jest

*) Ostatni numer w b. r.

jednostka jedno lub wielozakładowa działająca na zasadzie pełnego bądź pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego.

Za jednostkę gospodarczą (zakład, oddział) działającą na zasadzie wewnętrznego ograniczonego rozrachunku gospodarczego opłaca podatek jednostka pozostająca na pełnym bądź pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym (patrz wyjaśnienie do § 16 ust. 1 pod. obr. i § 15 pod. nietow.).

Przepisy o organizacji finansowej i systemie finansowym danej organizacji gospodarczej określają, które jednostki gospodarcze działają na zasadzie pełnego bądź pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego. W odniesieniu do poszczególnych jednostek dane powyższe są podawane do wiadomości organom finansowym w chwili dokonania rejestracji podatkowej jednostki gospodarczej.

Do § 7 i 8 pod. obr. i pod. nietow.

12. Przez działalność gospodarczą rozumieć należy wszelką działalność jednostki gospodarczej (ust. 5) zarówno główną jak i uboczną, która wynika z zadań jakie zostały jej nakreślone, a w wyniku ktorej jednostka gospodarcza osiąga obrót. Np. działalnością gospodarczą browaru jest zarówno produkcja piwa jak też produkcja beczek, wód gazowych, drożdży itp. zakładu krawieckiego — świadczenie usług polegających na uszyciu ubrania, odświeżeniu ubrania itp.; nie będą zatem działalnością gospodarczą jednostki gospodarczej w rozumieniu uchwał o pod. obr.. i pod. nietow. czynności o charakterze administracyjno-gospodarczym. Nie jest również działalnością gospodarczą np. udzielanie przez zakład pracy samochodu po cenie kosztu własnego pracownikom na przewóz własnych mebli, węgla itp. przewóz pracowników do pracy, udzielanie przez jednostkę gospodarczą samochodów w związku z akcją specjalną na żądanie władz, organizacji politycznych i społecznych, o ile za tego rodzaju świadczenia pobierana jest odpłata po cenie nie przewyższającej kosztu własnego.

13. Podatkowi podlega, wynikający z działalności gospodarczej obrót, osiągnięty ze sprzedaży krajowych produktów (wyprodukowanych w kraju). Obrót osiągnięty ze sprzedaży produktów importowanych nie podlega opodatkowaniu, o ile produkty te nie zostają przerobione bądź przetworzone albo wykończone w kraju. Wyjątek stanowią zakłady gastronomiczne, które obowiązane są opłacać podatek obrotowy od sprzedaży wyrobów importowanych po cenie mieszczącej w sobie zysk brutto, przewidziany dla zakładów gastronomicznych.

14. Obrót osiągnięty ze sprzedaży produktów, stanowiących remanent jednostki wytwórczej (przetwórczej), bądź wykańczającej podlega opodatkowaniu, ponieważ obojętnym jest z punktu widzenia podatkowego w jakim okresie czasu produkcja (przerób) bądź wykończenie nastąpiły.

Nie podlega jednak opodatkowaniu sprzedaż produktów przy upłynnieniu przez jednostkę gospodarczą remanentów, co do których nie zachodzą żadne wątpliwości, że nie pochodzą z produkcji danej jednostki gospodarczej (np. fabryka mebli sprzedaje nadmiar zbędnych gwoździ lub pokostu, wytwórnia wódek gatunkowych sprzedaje zbędne zapasy soków, esencji, czekolady itp. w związku z zaniechaniem produkcji np. określonych gatunków wódek itp.).

15. Przez produkt podlegający opodatkowaniu rozumieć należy:

1) wyroby gotowe, za które uważa się:

a) wyroby całkowicie wykończone bez względu na to czy zostają zużyte w przedsiębiorstwie (np. nity, narzędzia wytwarzane przez narzędziownię, stoły i tym podobne przedmioty wytwarzane przez stolarnię na potrzeby przedsiębiorstwa lub urządzeń pozazakładowych) czy też sprzedane na zewnątrz przedsiębiorstwa (zakładu),

b) części wyrobów, które bez względu na stopień ich obróbki są przeznaczone na sprzedaż, np. jeżeli fabryka rowerów, aparatów radiowych, maszyn itp. produkuje części w większej ilości niż potrzeba do wykonania planu kompletnych przedmiotów, przy czym części te zbywa na zewnątrz, wówczas zbywane części należy uważać za produkty, podlegające opodatkowaniu,

c) opakowania, wytwarzane przez przedsiębiorstwo, o ile wartość opakowania nie jest objęta ceną wyrobu;

2) półprodukty typowe tj. wyroby niżej taksatywnie wymienione bez względu na to, czy są sprzedawane na zewnątrz przedsiębiorstwa lub przeznaczone na potrzeby inwestycji dokonywanych sposobem gospodarczym oraz kapitalnych remontów i na cele nieprodukcyjne przedsiębiorstwa czy też podlegają całkowicie lub częściowo przerobowi w przedsiębiorstwie; typowymi półproduktami w roku 1951 są:

1. Energia elektryczna,
2. Rudy żelazne surowe,
3. Ruda cynkowo-ołowiana (surowa),
4. Glinka ogniotrwała (kopalina ogniotrwała),
5. Surówka,
6. Stal surowa (we wlewkach i płynna na odlewy),
7. Wyroby walcowane (stanowiące końcowy produkt walcowni),
8. Galena,
9. Blenda prażona,
10. Cynk hutniczy,
11. Cynk elektrolityczny,
12. Blacha cynkowa,
13. Ołów rafinowany,
14. Miedź w blokach,
15. Koks,
16. Kwas azotowy w przeliczeniu na 100%,
17. Kwas siarkowy techniczny w przeliczeniu na 100%,
18. Kwas solny w przeliczeniu na 100%,
19. Karbid (węglik wapnia),
20. Amoniak skroplony,
21. Chlor surowy,
22. Aldehyd benzoesowy,
23. Antrachinon,
24. Chlorobenzen,
25. Chlorek benzylu,
26. Nitrobenzen,
27. Dwunitrochlorobenzen,
28. Fenol,
29. Dwunitrofenol,
30. Dwunitrobenzen,
31. Dwunitrotoluen,
32. Para — nitrochlorobenzen,
33. Orto — nitrochlorobenzen,
34. Para — nitrotoluen,
35. Alfa — naftol,
36. Beta — naftol,
37. Hydrochinon,
38. Anilina,
39. Para — toluidyna,
40. Orto — naftylamina,
41. Alfa — naftylamina,
42. Benzydyna,
43. Tolidyna,
44. Fenylen-dwuamina (orto-meta i para),
45. Ksylidyna,
46. Para — nitralina,
47. Meta — nitralina,
48. Kwas sulfanilowy,
49. Kwas antranilowy,
50. Naftionat sodu,
51. Para — aminofenol,
52. Orto — aminofenol,
53. Dwuanizydyna,
54. Dwuetyloanilina,
55. Dwumetyloanilina,
56. Dwufenyl,
57. Para — fenytydyna,
58. Metol,
59. Kwas chlorooctowy,
60. Bezwodnik kwasu octowego,
61. Bezwodnik kwasu ftalowego,
62. Heksa — techniczna,
63. Kreozot,
64. Etylendwuamina,
65. Octan amylu,
66. Kwas chlorosulfonowy,
67. Szkło ołowiowe niezdobione,
68. Przędza wszelkiego rodzaju,
69. Skóry garbowane wszelkiego rodzaju,
70. Miazga drzewna, makulaturowa, słomowa, szmaciana,
71. Celuloza,
72. Sortymenty tarte,
73. Oleje roślinne, jadalne, surowe,
74. Oleje utwardzone,
75. Oleje rafinowane,
76. Słód,
77. Susz cykorii,
78. Soki i moszcze,
79. Pulpa,
80. Spirytus surowy;

3) inne półprodukty, o ile są sprzedawane na zewnątrz przedsiębiorstwa lub przeznaczone na potrzeby inwestycji dokonywanych sposobem gospodarczym oraz kapitalnych remontów i na cele nieprodukcyjne przedsiębiorstwa;

4) kopaliny;

5) płody;

6) odpadki użytkowe (patrz ust. 16).

Obroty produktami wymienionymi w punktach 1) — 6) podlegają opodatkowaniu jeżeli sprzedaż bądź zaliczenie następuje po cenie zbytu ustalonej zgodnie z przepisami obowiązującymi w zakresie systemu cen.

16. Za odpadki użytkowe uważa się w szczególności:
1) wszelkie porzucone lub nie nadające się do dalszego użytkowania przez posiadacza przedmioty zużyte, zepsute, zniszczone lub uszkodzone, bez względu na ich pochodzenie (np. złom),
2) resztki surowca wyjściowego i materiałów, pozostające w zakładach pracy, a będące wynikiem niepełnego wykorzystania technicznie nieuniknionego, nie znajdujące dalszego produkcyjnego zastosowania w danym dziale produkcji,
3) uboczne produkty otrzymywane w jednym procesie produkcyjnym równocześnie z produktem zasadniczym, których wyodrębnienie i przerób podyktowane są względami racjonalnej gospodarki.

17. Opodatkowaniu podlega wartość sprzedażna nieodpłatnych deputatów pracowniczych. Przepis powyższy dotyczy tych deputatów pracowniczych, które są wydawane pracownikom przez jednostkę gospodarczą, będącą podatnikiem w zakresie obrotu produktami wydawanymi jako deputat. Np. browar wydaje bezpłatnie piwo swym pracownikom, cukrownia wydaje cukier jako bezpłatny deputat. Nie stanowi bezpłatnego deputatu podlegającego opodatkowaniu np. wydawanie bezpłatnie węgla przez P. K. P., gdyż P. K. P. nie jest producentem węgla.

18. Podatkowi podlega wynikający z działalności gospodarczej zarówno głównej jak i ubocznej obrót, osiągnięty ze świadczenia usług wszelkiego rodzaju.

Usługą w rozumieniu § 7 pod. nietow. jest również wynajem ruchomości i nieruchomości, jak również wynajem lokalu, o ile przy wynajmie zachowany jest warunek określony w ust. 22.

19. Świadczenie usług, połączone ze świadczeniem nabytych lub wytworzonych w tym celu produktów, podlega — z wyjątkiem przewidzianym w § 13 ust. 1 pkt 30 pod. nietow. — podatkowi od operacji nietowarowych wówczas, gdy podstawowy materiał stanowi własność zamawiającego. Np. uspołeczniony zakład krawiecki przyjmuje zamówienie na uszycie ubrania; jeżeli zleceniodawca dostarczył jednostce usługowej kupon materiału, z którego ma być uszyte ubranie, wówczas osiągnięty obrót ze świadczonej usługi podlega podatkowi od operacji nietowarowych. W tym przypadku pozostałe materiały dodatkowe mogą być dostarczone przez jednostkę usługową. Obojętne jest również jak się kształtuje wartość dodatkowych materiałów do wartości usług.

20. **Istotą zatem usługi polegającej na wykonaniu określonego produktu jest wykonanie tego produktu z powierzonego materiału** (§ 7 ust. 1 pkt 5 pod. nietow.). Powierzony materiał powinien być podstawowym materiałem, z którego zostaje produkt wykonany. Inne materiały (dodatkowe) niezbędne do wykonania usługi mogą być dostarczone przez jednostkę usługową. W tym przypadku jednak należność (odpłatę) z tytułu pokrycia wydatków za materiały zużyte przy wykonaniu zlecenia uważa się za obrót podlegający podatkowi od operacji nietowarowych.

21. Przepisu § 7 ust. 2 pkt 5 pod. nietow. nie stosuje się do jednostek typowo usługowych, w których istotą świadczenia jest usługa, zaś wartość użytych materiałów do wykonania określonych produktów jest niewspółmiernie niska w stosunku do wartości (ceny) samej usługi, np. zakład fotograficzny, zakład malarski itp. A zatem jednostki gospodarcze typowo usługowe od całości swych obrotów osiągniętych z świadczeń typowo usługowych opłacają podatek od operacji nietowarowych, przy czym należy w tym przypadku obliczać podatek zgodnie z § 8 ust. 2 pod. nietow.

22. Opodatkowaniu podlega obrót osiągnięty ze sprzedaży produktu po cenie zbytu, a jeżeli chodzi o usługi — po cenie usług (cena cennikowa, taryfowa, bądź umowna).

Za cenę zbytu (usług) uważa się określoną zgodnie z przepisami o organizacji finansowej i systemie finansowym cenę, mieszczącą w sobie w zasadzie koszt własny wytworzenia i zbytu produktu (usługi), określony zysk przedsiębiorstwa (zakładu) oraz podatek (obrotowy bądź od operacji nietowarowych); cena zbytu nie obejmuje rabatów marż handlowych.

23. W przypadku gdy z przepisów o organizacji finansowej i systemie finansowym wyraźnie wynika, że cenę zbytu (usług) ustalono bez podatku albo, że sprzedaż (zaliczenie) produktu bądź świadczenie usługi następuje po cenie niezawierającej podatku (po cenie kosztu własnego bądź po cenie kosztu własnego zwiększonej o narzut lub określony zysk), wówczas obrót osiągnięty ze sprzedaży po tej cenie wolny jest od opodatkowania (§ 14 ust. 1 pkt 19 pod. obr. i § 13 ust. 1 pkt 31 pod. nietow.).

Przepisy o zasadach organizacji finansowej i systemu finansowego określają po jakiej cenie jednostka gospodarcza zbywa swe produkty bądź świadczy usługi.

W innych przypadkach, z braku wyraźnego określenia w przepisach o organizacji finansowej i systemie finansowym, przyjmuje się cenę sprzedażną za cenę zbytu (usług) mieszczącą w sobie podatek, jednakże z wyjątkiem tych przypadków, w których nie zachodzą żadne wątpliwości, że cena sprzedażna zawiera w sobie jedynie koszt własny produktu (usługi).

Jeżeli jednostka gospodarcza zbywa swe produkty po cenie hurtowej lub detalicznej, za podstawę opodatkowania przyjmuje się obrót pomniejszony o rabaty (marże) handlowe.

24. Przy usługach obrót stanowi nie tylko należność za samą usługę, lecz również należność z tytułu pokrycia wydatków za materiały użyte przy wykonaniu zleconej usługi. W tym przypadku chodzi o materiały niezbędne do wykonania zleconej usługi. Np. wapno, piasek i farby, zużyte do malowania pokoju, przewody elektryczne przy zakładaniu sieci elektrycznej, przewody gazowe przy zakładaniu sieci gazowej itp. Tego rodzaju nakłady materiałowe należy opodatkowywać łącznie z należnością za usługę.

Nie jest natomiast zużyciem materiału do wykonania usługi dostarczenie dla zainstalowania gotowych urządzeń, jak np. kontaktów, żyrandoli, kuchenek wzgl. grzejników elektrycznych, kuchenek gazowych itp. Tego rodzaju nakłady nie stanowią w rozumieniu przepisów pod. nietow. materiałów zużytych przy wykonaniu usługi, a należność za te urządzenia nie stanowi obrotu, podlegającego podatkowi od operacji nietowarowych. Jeżeli jednak urządzenia takie zostały wyprodukowane przez jednostkę gospodarczą, świadczącą usługę, wówczas należność za te urządzenia podlega opodatkowaniu podatkiem obrotowym na ogólnych zasadach. W powyższych przypadkach dla prawidłowego ustalenia obrotów podlegających opodatkowaniu podatnicy powinni odrębnie wykazywać w rachunkach należności za usługi i materiały pomocnicze oraz odrębnie należności za urządzenia gotowe.

25. W zakładach gastronomicznych opodatkowaniu podlega obrót osiągnięty ze sprzedaży produktów po cenie mieszczącej w sobie zysk brutto przewidziany dla zakładów gastronomicznych. A zatem sprzedaż produktów po obowiązującej cenie detalicznej mieszczącej w sobie jedynie ogólne marże handlowe jest wolna od podatku (np. sprzedaż papierosów czy zapałek po obowiązującej cenie detalicznej bez specjalnej marży gastronomicznej).

Zasady kalkulacji cen produktów sprzedawanych przez uspołecznione zakłady gastronomiczne reguluje zarządzenie Min. Handlu Wewnętrznego z dnia 6 lutego 1951 r. (Monitor Polski Nr A-31, poz. 393).

26. Jednostki gospodarcze handlowe w zasadzie nie opłacają od swych obrotów podatku obrotowego.

Jeżeli jednak jednostka handlowa oddaje produkty bądź materiały do przerobu lub innego przekształcenia albo sama wykonuje czynności produkcyjne (wytwarzanie, przerób, wykańczanie), wówczas od obrotów osiągniętych ze sprzedaży przerobionych (przekształconych) w innym zakładzie z jej materiałów bądź wyprodukowanych (wytworzonych, przerobionych, wykończonych) przez siebie produktów — opłaca ona podatek obrotowy.

27. Podatkowi od operacji nietowarowych podlegają wszelkie jednostki gospodarcze świadczące usługi odpłatnie; usługi te mogą być również połączone ze świadczeniem towarowym (§ 8 ust. 2 pod. nietow.).

28. Odrębne zasady opodatkowania stosuje się do jednostek usługowych, których działalność polega na równoczesnym prowadzeniu zakładu gastronomicznego (np. hotele, pensjonaty, bary okrętowe itp.) (§ 29 ust. 2 pod. obr. i § 7 ust. 2 pkt 6 oraz § 23 pod. nietow.).

Przepisy uchwał o pod. obr. i pod. nietow. określają, że w tych przypadkach o zastosowaniu stawek podatku obrotowego czy też podatku od operacji nietowarowych decyduje wysokość podlegających opodatkowaniu obrotów osiągniętych z tytułu świadczeń towarowych i świadczeń usług. Jeżeli np. hotel, pensjonat, jednostka przewozowa itp. osiąga obroty z tytułu świadczonych usług (wynajmu pokoju, przewozu okrętem itp. usługi) wyższe od obrotów osiągniętych ze sprzedaży towarowej, wówczas do ogólnego obrotu stosuje się stawki podatku od operacji nietowarowych.

29. Przepisy o pod. obr. i pod. nietow. zrywają z zasadą zwolnienia od podatku tzw. obrotów wewnętrznych. W myśl tych przepisów opodatkowaniu podlega obrót osiągnięty ze sprzedaży produktów (świadczenia usług) zarówno na zewnątrz jednostki gospodarczej jak też w obrocie wewnętrznym, o ile zaliczenie produktów (półproduktów), jak również usług, następuje po cenie zbytu bądź po cenie usług, obejmującej w zasadzie podatek. W związku z tym podlega również opodatkowaniu zużycie własne produktów lub w r. 1951 typowych półproduktów przez jednostkę gospodarczą na cele produkcyjne ogólnozakładowe, pozazakładowe i roboty kapitalne bądź świadczenia usług na te cele, jeśli ich zaliczenie następuje po cenie zbytu (usług). Np. zaliczenie mebli przez zakład stolarski na urządzenie biur tego zakładu po cenie zbytu bądź po wyższej cenie podlega opodatkowaniu.

Do § 10 pod. obr. i pod. nietow.

30. Jeżeli w okresie płatności podatku nie została całkowicie wykonana umowa sprzedaży (dostawy) produktu bądź umowa o świadczenie określonej usługi, wykonywana ze swej istoty w dłuższych okresach czasu bądź w określonych czasokresach, należy za obrót w danym okresie płatności podatku uważać kwoty należne w tym okresie z tytułu zrealizowanej

umowy. Np. na podstawie umowy dostawa produktów odbywa się codziennie partiami na przestrzeni całego roku; jako obrót w okresie płatności podatku (dekadzie względnie miesiącu) uważa się kwotę należną za dostarczone produkty w tym okresie.

Do § 11 pod. obr.

31. Istotą przepisu § 11 pod. obr. jest opodatkowanie obrotu określonym produktem tylko jeden raz. Za przerób w danym przypadku należy rozumieć takie przekształcenie produktu, przy którym otrzymuje się nowy produkt bądź inny produkt pod względem rodzaju bądź jakości (gatunku) (np. gumowanie tkaniny, ręczne malowanie jedwabnej tkaniny, oczyszczanie (rektyfikowanie) spirytusu).

Przemiał zatem zboża na mąkę lub kaszę jest przerobem podlegającym opodatkowaniu jako produkcja mąki względnie kaszy. Natomiast przemiał (starcie) np. kaszy gruboziarnistej na drobnoziarnistą nie jest przerobem w rozumieniu powyższego przepisu, gdyż w danym przypadku nie zachodzi istotna zmiana w rodzaju (gatunku) produktu względnie jego wartości.

Nie jest przerobem również przygotowywanie pasz dla zwierząt (np. krajanie słomy na sieczkę). Jednakże obrót, osiągnięty z wyprodukowanej pożywki dla zwierząt w formie mieszanki złożonej z kilku pasz (np. sieczki, grysu, płatków ziemniaczanych itp.), zbywanej następnie jako specjalny produkt choćby w stanie sypkim i luzem, podlega opodatkowaniu. Również produkcja płatków ziemniaczanych jest przerobem w rozumieniu przepisów o pod. obr. o ile płatki te poza krajaniem są poddawane nadto suszeniu, ponieważ w wyniku powyższych czynności powstaje nowy produkt.

Nie jest przerobem wyrąb mięsa przez którą to czynność należy rozumieć krajanie na części zabitego zwierzęcia. Natomiast sam ubój zwierzęcia jest przerobem w rozumieniu przepisów o pod. obr. i obrót osiągnięty ze sprzedaży mięsa z zabitego w rzeźni zwierzęcia podlega opodatkowaniu.

32. Nie jest przerobem wykańczanie produktu, ponieważ wykańczanie stanowi jedną z faz produkcji.

Za wykończenie należy w myśl przepisów o pod. obr. uważać końcowe czynności w procesie produkcyjnym, które w stosunku do zasadniczych czynności produkcyjnych stanowią w zasadzie drobny fragment produkcji, a które nie zmieniają istoty nowego produktu.

W związku z tym jednostka trudniąca się wykończeniem jest podatnikiem (§ 4 ust. 1 pkt 1 pod. obr.) a obroty osiągnięte przez jednostkę wykończającą podlegają opodatkowaniu.

Za jednostkę gospodarczą, trudniącą się wykończeniem, której obroty podlegają opodatkowaniu, uważa się taką jednostkę, której działalnością gospodarczą (główną lub uboczną) jest wykańczanie produktów.

W przypadku, gdy jednostka, trudniąca się wykończeniem produktu nabywa go u wytwórcy, obroty jednostki wytwarzającej ze sprzedaży produktu przeznaczonego do wykończenia wolne są od opodatkowania (§ 14 ust. 1 pkt 20 pod. obr.) zaś obrót jednostki wykańczającej osiągnięty ze sprzedaży produktu wykończonego podlega w całości opodatkowaniu (§ 11 ust. 4 pod. obr.).

Za wykończenie produktu należy uważać m. in. również zbijanie skrzyń bądź składanie beczek z klepek względnie desek odpowiednio przyciętych przez wytwórcę. Obrót z tego rodzaju czynności podlega opodatkowaniu w trybie określonym w § 11 ust. 4 pod. obr.

Do § 13 pod. obr. i § 12 pod. nietow.

33. Wyłączeniu z obrotu podlega wartość kaucjonowanego opakowania zwrotnego, za którą należy uważać kwotę zastawu faktycznie pobraną przy wydaniu (sprzedaży) produktu bądź wykonaniu usługi, a która w przypadku zwrotu opakowania podlega zwrotowi.

Nie jest kaucją (zastawem) kwota nie podlegająca zwrotowi, wliczana w rachunku tytułem części wartości wydanego opakowania zwrotnego. Kwotę tę należy wliczać do obrotu. Również należy wliczać do obrotu tę część należności uiszczonej tytułem zastawu, która nie zostaje zwrócona w chwili rozliczenia się z tytułu zastawu.

W przypadku gdy opakowanie zostało wyprodukowane u podatnika a zwrot opakowania, a tym samym zwrot zastawu nie nastąpił, wówczas obrót osiągnięty z tytułu zastawu podlega opodatkowaniu z chwilą zaksięgowania należności z tytułu zastawu na przychód.

34. Za kwoty, stanowiące zwrot wydatków i kosztów rzeczywiście poniesionych w imieniu i na rachunek zleceniodawcy należy również uważać koszt specjalnego opakowania, wydzielonego w rachunku w oddzielną pozycję (np. przy eksporcie produktów). Natomiast własne koszty podatnika poniesione przezeń w związku z wykonywaniem świadczeń (np. prowizja komisowa, koszty transportu itp.) nie podlegają wyłączeniu z obrotu, o ile mieszczą się w cenie produktu nawet wówczas, gdy są one przedmiotem późniejszych rozliczeń. Jeżeli np. cukrownie wliczają w cenę cukru średnią kwotę tytułem kosztów transportu, która następnie jest ze specjalnych funduszów wyrównywana poszczególnym cukrowniom, kwota ta jako jeden z elementów ceny produktu podlega opodatkowaniu. Natomiast nie podlega opodatkowaniu kwota otrzymana przez cukrownię na pokrycie różnicy pomiędzy kwotą wliczoną w cenę cukru a kwotą kosztów transportu faktycznie poniesionych.

Do § 14 pod. obr. i § 13 pod. nietow.

35. Wolne są od podatku obroty osiągnięte przez jednostki wykonawstwa inwestycyjnego, z wyjątkiem obrotów osiągniętych przez jednostki pomocnicze produkujące materiały budowlane oraz prefabrykaty.

Za jednostkę pomocniczą produkującą materiały budowlane i prefabrykaty, należy rozumieć każdą jednostkę gospodarczą wchodzącą w skład jednostki wykonawstwa inwestycyjnego, a wytwarzającą te materiały i prefabrykaty.

Wszelkie obroty w zakresie usług zarówno jednostek wykonawstwa inwestycyjnego jak też ich jednostek pomocniczych wolne są od opodatkowania.

Zwolnienia powyższe mają charakter zwolnień podmiotowych a zatem wszelkie obroty, osiągnięte przez jednostki wykonawstwa inwestycyjnego są wolne od opodatkowania z zastrzeżeniem wynikającym z przepisów ust. 2 §§ 14 pod. obr. i 13 pod. nietow.

36. Nie uważa się za jednostki wykonawstwa inwestycyjnego jednostek gospodarczych produkujących (tzw. artykuły inwestycyjno-zaopatrzeniowe lub tzw. dobra inwestycyjne) to jest towary nie przeznaczone do zbytu za pośrednictwem detalicznej sieci obrotu handlowego lecz zbywane odbiorcom specjalnym (przemysłowi, władzom, instytucjom publiczno-prawnym itp).

37. Przez jednostkę wykonawstwa inwestycyjnego należy rozumieć przedsiębiorstwa (zakłady) budowlane ogólne i specjalizowane, montażowe, remontowo-montażowe, projektowe, miernicze, geodyzyjne, fotogrametrii i kartografii, zakłady sprzętu i transportu — których przedmiotem działalności są:

1) prace badawcze i projektowe, które obejmują badania, ekspertyzy, studia i poszukiwania geologiczne podejmowane dla przygotowania założeń projektów, próbne wiercenia terenów pod budowę jak również inne nakłady bezpośrednie, związane z opracowaniem dokumentacji inwestycyjnej, dotyczącej konkretnie określonych inwestycji;

2) roboty budowlane ogólne, które obejmują wznoszenie, przebudowę, rozbudowę lub odbudowę budynków, np. mieszkalnych, gospodarczych (na wsi), dla potrzeb oświaty i nauki, kultury i sztuki, zdrowia, pracy i opieki społecznej, kultury fizycznej, administracyjnych, składowych, wraz z instalacjami (wodociągowymi, kanalizacyjnymi, oświetleniowymi, centralnego ogrzewania, wentylacji, klimatyzacji itd.) oraz prace przygotowawcze do budowy (np. odgruzowanie i niwelacja terenu lub rozbiórka starych obiektów);

3) roboty budowlane specjalne, które obejmują prace polegające na wznoszeniu, rozbudowie lub odbudowie budowli lub wykonywaniu robót o charakterze specjalnym, a w szczególności:

a) roboty o charakterze przemysłowym, obejmujące np. hale przemysłowe, szyby kopalniane, składy i silosy o specjalnej konstrukcji, piece przemysłowe, fundamenty pod maszyny i urządzenia przemysłowe, obudowa kotłów, parowozownie, wieże ciśnień itd. oraz roboty górnicze i wiertnicze, w celu późniejszej eksploatacji podziemnych surowców (kopalin) — określone odrębnymi zarządzeniami Ministra Górnictwa, wydanymi w porozumieniu z Przewodniczącym P. K. P. G. i Ministrem Finansów,

b) roboty inżynieryjne lądowe i wodne, obejmujące drogi lądowe i wodne, tory kolejowe, wiadukty, tunele, mosty, sieć wodociągową i kanalizacyjną z zewnątrz budynków, rurociągi, ogrodzenia ochronne wszelkiego typu, lotniska, stadiony i inne ziemne budowle, roboty portowe, umocnienia wybrzeży, regulację rzek, kanały i zbiorniki, wały przeciwpowodziowe, tamy, groble, wieże triangulacyjne itd.,

c) roboty sieciowe, elektryfikacyjne i telekomunikacyjne nadziemne i podziemne, np. linie przesyłowe, linie łączności, kable, urządzenia elektryfikacyjne, radiowe itd.,

d) roboty rolne i leśne, obejmujące meliorację gruntów, urządzenia stawowe, likwidację odłogów, kultury specjalne, zalesienia (z wyjątkiem wynikających z normalnej planowej eksploatacji lasów) wstępne pielęgnowanie zalesień inwestycyjnych (upraw) i ochronę lasów itd.;

4) roboty montażowe, które obejmują nakłady związane z montażem i ustawieniem maszyn lub urządzeń w odpowiednie zespoły, a także nakłady związane z wypróbowaniem jakości wykonanego montażu;

5) usługi przedsiębiorstw sprzętu i transportu, działających w ramach jednostek wykonawstwa inwestycyjnego.

38. Podlegają jednak opodatkowaniu jednostki produkujące materiały budowlane oraz prefabrykaty, bez względu na ich strukturę organizacyjną.

Jeżeli zatem jednostka wykonawstwa inwestycyjnego produkująca w ramach swej działalności określone materiały inwestycyjne zbywa innej jednostce gospodarczej prefabrykaty i materiały budowlane albo zalicza na własne potrzeby po ce-

nie zbytu, wówczas działalność taką należy traktować jako działalność jednostek pomocniczych, a obrót osiągnięty opodatkować.

39. Podstawą do uznania spółdzielczych jednostek gospodarczych jako jednostek wykonawstwa inwestycyjnego jest wpisanie spółdzielni do wykazu spółdzielni, którym mogą być udzielone zamówienia w zakresie robót budowlanych względnie innych robót inwestycyjnych, remontowo-budowlanych lub konserwacyjnych (okólnik Prezesa C. U. D. W. z 3 IV. 1951 r. Monitor Polski Nr A-37, poz. 455). Kopia powyższego wykazu powinna być przesłana do prezydiów powiatowych (miejskich) rad narodowych.

40. Spółdzielcze jednostki gospodarcze uważa się za jednostki wykonawstwa inwestycyjnego jedynie w zakresie obrotów, osiągniętych z wykonania robót (usług) wymienionych w ust. 37, a finansowanych ze środków państwowego planu inwestycyjnego oraz z rachunku kapitalnych remontów.

41. Obrót osiągnięty przez warsztaty prowadzone przez zakłady naukowe (warsztaty szkolne) ze sprzedaży wytworzonych przez nie produktów lub świadczonych usług na potrzeby własne zakładu wolny jest od opodatkowania.

Z ulg przewidzianych wspomnianym przepisem w postaci zwolnienia od podatku, korzystają te warsztaty szkolne, które

a) mają na celu praktyczne szkolenie uczniów,

b) są organizacyjnie i programowo związane z zakładem naukowym,

c) zatrudniają poza niezbędną do szkolenia obsługą fachową i techniczną wyłącznie uczniów.

Ze zwolnienia korzystają — przy zachowaniu powyższych warunków — warsztaty szkolne, prowadzone zarówno w ramach państwowych szkół zawodowych, podległych Centralnemu Urzędowi Szkolenia Zawodowego (C. U. S. Z.) jak i w ramach innych, publicznych szkół, nieobjętych budżetem CUSZ, jak również szkół prowadzonych przez spółdzielnie.

Jeżeli chodzi np. o warsztaty prowadzone przez podległe Ministerstwu Rolnictwa rolnicze szkoły zawodowe, a związane z prowadzonymi przez szkoły rolnicze szkolnymi gospodarstwami rolnymi, to należy rozróżnić małe zakłady przemysłowe, ściśle zespolone ze szkolnymi gospodarstwami rolnymi, przetwarzające wyłącznie produkty szkolnego gospodarstwa rolnego, zużywane na wyżywienie uczniów i dostarczające wymienionym gospodarstwom odpadków na paszę, a zatem stanowiących niejako integralną część szkolnego gospodarstwa rolnego, oraz duże zakłady przemysłowe, przetwarzające nietylko produkty szkolnego gospodarstwa rolnego, ale również zakupujące je z zewnątrz w celu wykorzystania swoich możliwości produkcyjnych. O ile zakłady takie prowadzone są przez szkoły rolnicze jedynie ze względu na ścisłe zespolenie ich ze szkolnymi gospodarstwami rolnymi (jeden kompleks budynków i niemożność rozgraniczenia ich, przerób surowców gospodarstwa własnego) i zatrudniają najemne siły robocze a nie uczniów, a szkolenie uczniów odbywa się raczej ubocznie, zakładów takich nie należy zaliczać do warsztatów szkolnych. W tym przypadku zakłady takie należy uważać jako zakłady administrowane przez zakłady naukowe. Tego rodzaju zakłady jak np. gorzelnie, młyny, a w gospodarstwach leśnych tartaki, jako nieodpowiadające warunkom wyżej podanym, nie podlegają zwolnieniu w trybie § 14 ust. 1 pkt 15 — pod. obr. i § 13 ust. 1 pkt 25 pod. nietow. i obroty tych zakładów podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

42. Wolny jest od podatku obrót osiągnięty ze sprzedaży produktów jednostce gospodarczej trudniącej się wykończeniem wyrobów. Natomiast obrót osiągnięty przez jednostkę wykańczającą ze sprzedaży wyrobów wykończonych podlega opodatkowaniu (patrz ust. 32).

43. Wolne są od podatku obroty osiągnięte przez stołówki pracownicze prowadzone przy zakładach pracy bez względu na to czy lokal stołówki mieści się w lokalu zakładu pracy, czy też w innym lokalu poza zakładem pracy oraz bez względu na to przez jaką jednostkę gospodarki uspołecznionej stołówka jest prowadzona.

44. Zwolnienia od podatku, o których mowa w § 14 pod. obr. i § 13 pod. nietow., o ile mają charakter zwolnień podmiotowych (obejmujących całą jednostkę gospodarczą bądź branżę przemysłową), stosuje się pod warunkiem, że jednostka gospodarcza nie przekracza ram działalności, wynikających ze statutu, bądź z aktu erekcyjnego danej jednostki bądź też z przepisów o jej organizacji finansowej i systemie finansowym. W przypadku przekroczenia tych ram, zwolnienia są stosowane tylko do obrotów wynikających z działalności określonej powyższymi ramami.

Nie jest przekroczenie ram działalności statutowej wykonanie określonych czynności, o ile zostało zlecone jednostce gospodarczej przez jej władzę naczelną.

Do § 13 ust. 1 pkt 29 pod. nietow.

45. Przez zbiorowe pokoje umeblowane należy rozumieć pokoje gościnne, urządzone przez jednostki gospodarcze, nie trudniące się zawodowo przemysłem hotelarskim, a przeznaczone do użytku osób przybywających służbowo do danej miejscowości (np. pokoje gościnne w zakładzie P. M. S. w browarze, w fabryce tekstylnej itp.). Zwolnienia powyższe nie dotyczą zatem obrotów, osiągniętych przez hotele, pensjonaty, domy noclegowe itp. z odnajęcia pokoju osobom służbowo delegowanym.

Do § 13 ust. 1 pkt 31 pod. nietow.

46. Wolne są od podatku obroty osiągnięte z usług świadczonych po cenie, do której w myśl obowiązujących przepisów podatek od operacji nietowarowych (błędnie nazwany w uchwale o pod. nietow. „podatek obrotowy") nie jest wliczony.

Do § 15 pod. obr. i § 14 pod. nietow.

W przypadkach, w których wysokość podatku została określona w postaci różnicy pomiędzy ceną zbytu — usług (realizacją) a kosztami własnymi zwiększonymi o planowy zysk (ruchomy podatek), podatnik (płatnik) jest obowiązany do obliczenia i wpłacenia podatku w wysokości procentu wynikającego ze stosunku rocznej kwoty planowego podatku do rocznej kwoty planowej realizacji, ustalonych dla danej jednostki gospodarczej. Np. wg planu na r. 1951 jednostka gospodarcza zamierza wyprodukować i sprzedać planową ilość produktów na łączną kwotę 100.000.000 zł. W planie przewiduje się podatek od sprzedaży tych produktów na kwotę 18.400.000 zł, a zatem planowy podatek wynosi 18,4%. Dana jednostka gospodarcza powinna zatem uiścić podatek od osiągniętego obrotu w okresie płatności podatku w wysokości 18,4%. Po sporządzeniu bilansu (miesięcznego, okresowego, rocznego) jednostka gospodarcza jest obowiązana równocześnie ze złożeniem sprawozdania uiścić różnicę między wpłaconą kwotą podatku, obliczonego w powyższy sposób, a kwotą podatku jaka przypada na podstawie bilansu, obliczoną przez odjęcie od sumy faktycznej realizacji:

a) faktycznego kosztu własnego zrealizowanej produkcji (wykonanej usługi),

b) kwoty zysku, obliczonego w rocznym procencie planowym od faktycznego kosztu własnego,

c) kwot należnych tytułem Funduszu Zakładowego, obliczonych od zysku ponadplanowego w sposób, określony w okólniku Min. Finansów z dnia 4 lipca 1951 r. (Monitor Polski Nr A-64, poz. 856).

Procent planowego zysku (pkt b) oblicza się w sposób następujący: np. w planie na r. 1951 dla danej jednostki gospodarczej ustalono:

koszt własny realizacji . . . 80.000.000 zł
zysk . . . . 1.600.000 zł

$$\text{zatem procent planowego zysku} = \frac{1.600.000 \times 100}{80.000.000} = 2\%$$

Powyższą roczną stopę procentu zysku planowego należy stosować w ciągu roku do obliczenia zysku, przypadającego od faktycznego kosztu własnego, przy ustalaniu wysokości podatku na podstawie bilansu.

Ewentualne nadpłaty jakie mogą wyniknąć przy ostatecznym ustaleniu należnego podatku — po sporządzeniu przez jednostkę gospodarczą bilansu — podlegają zaliczeniu na podatek należny w przyszłym okresie bądź też zwrotowi.

47. Ubytki spirytusu oraz nieodpłatne deputaty pracownicze podlegają najwyższej stawce podatku, przewidzianej dla danego produktu (§ 15 pkt 4 pod. obr.), przy czym przy ubytkach spirytusu obrót stanowi wartość sprzedażna spirytusu, obliczona według obowiązującej ceny detalicznej spirytusu zbutelkowanego przeznaczonego do spożycia (§ 32 ust. 2 pod. obr.) zaś przy nieodpłatnych deputatach pracowniczych obrót stanowi wartość sprzedażna deputatu (§ 7 ust. 2 pod. obr.) obliczona według ceny zbytu danego produktu (§ 9 pod. obr.).

Z brzmienia powyższych przepisów wynika, że:

1) od ubytków spirytusu należy uiścić podatek według najwyższej stawki, określonej dla tego produktu, a więc np. w r. 1951 według stawki podatku 94%, przyjmując za wartość sprzedażną 1 litra 100° spirytusu cenę detaliczną 1 litra spirytusu zbutelkowanego przeznaczonego do spożycia tj. cenę 90 zł za 1 litr ;

2) od nieodpłatnych deputatów pracowniczych należy uiścić podatek według najwyższej stawki określonej dla produktu wydanego jako deputat, przyjmując za obrót cenę zbytu tego produktu, obowiązującą w danej jednostce gospodarczej np. w r. 1951 od wydanego jako deputat cukru podatek w wysokości 58,1%, piwa 65%, wina 37% itd.

W tym przypadku nie jest miarodajną stawka podatku, obowiązującą daną jednostkę gospodarczą (np. spółdzielczą) lecz najwyższa stawka podatku, obowiązująca dla tego produktu dla jednostek gospodarki uspołecznionej w kraju.

Do § 16 ust. 1 pod. obr. i § 15 pod. nietow.

48. Podatek jest płatny na rachunek organu finansowego właściwego terytorialnie dla podatnika pozostającego na pełnym bądź pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym, który obowiązany jest do uiszczenia podatku.

W związku z tym podatek przypadający od jednostki gospodarczej, działającej według zasad wewnętrznego ograniczone-

go rozrachunku gospodarczego należy uiszczać na rachunek organu finansowego właściwego terytorialnie dla płatnika (patrz ust. 11).

Jeżeli np. jednostka gospodarcza wielozakładowa działająca według zasad pełnego bądź pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego posiada swoje zakłady, działające według zasad wewnętrznego ograniczonego rozrachunku gospodarczego na terytorium kilku organów finansowych, wówczas podatek należny od obrotów wszystkich zakładów uiszcza się na rachunek organu finansowego właściwego terytorialnie dla jednostki gospodarczej będącej płatnikiem podatku.

49. Jako końcowy termin płatności podatku — dla jednolitości wpłat — należy przyjąć termin płatności za I dekadę — dzień 25 danego miesiąca za II dekadę — dzień 5 następnego miesiąca, za III dekadę dzień 15 następnego miesiąca, bez względu na faktyczną ilość dni od upływu dekady.

Do § 19 pod. obr. i § 17 pod. nietow.

50. Podatnik (płatnik) jest obowiązany do obliczenia i wpłacenia należnego podatku bez wezwania organu finansowego.

Podstawę do obliczenia podatku stanowi obrót osiągnięty ze sprzedaży produktów (świadczenia usług) według ceny zbytu (ceny usług), przy czym za datę dokonania obrotu uważa się datę faktury bądź innego dokumentu zastępującego fakturę (§ 12 pod. obr. i § 11 pod. nietow.).

Kwota podana w fakturze stanowi obrót podlegający opodatkowaniu, o ile w myśl obowiązujących przepisów (np. § 13 pod. obr.) część tej kwoty nie podlega wyłączeniu z obrotu.

Do § 20 pod. obr.

51. Z uwagi na brzmienie § 23 pod. obr. podatek może być obliczony w trybie określonym w § 20 pod. obr. jedynie za poszczególne dekady. Natomiast w sprawozdaniu miesięcznym należy obliczyć podatek według obowiązujących stawek podatkowych.

Do § 22 pod. obr. i § 18 pod. nietow.

52. Jednostka gospodarcza opłacająca podatek według różnych stawek podatkowych powinna prowadzić oddzielną ewidencję obrotów podlegających poszczególnym stawkom. Przepis powyższy należy stosować również do przypadków, w których określone obroty zwolnione są od podatku, bądź podlegają wyłączeniu z obrotu, bądź też nie podlegają podatkowi obrotowemu (od operacji nietowarowych), a nadto do przypadków, w których określone obroty podlegają różnym podatkom (podatkowi obrotowemu bądź podatkowi od operacji nietowarowych). Omawiany przepis nie ma oczywiście zastosowania, gdy wszystkie obroty danej jednostki nie podlegają podatkowi, bądź też są od podatku zwolnione.

Przez oddzielną ewidencję należy rozumieć takie księgowanie obrotów, przy których zarówno podatnik (płatnik) jak też inspekcyjny organ finansowy może w sposób łatwy obliczyć bądź sprawdzić prawidłowość ustalenia wysokości należnego podatku, bądź wysokości obrotów podlegających opodatkowaniu według różnych stawek oraz obrotów, od których nie oblicza się podatku, a nadto ustalić obroty podlegające podatkowi obrotowemu względnie podatkowi od operacji nietowarowych.

Do § 23 pod. obr. i § 19 pod. nietow.

53. Obliczona i uiszczona przez podatnika (płatnika) kwota należnego podatku za dany okres płatności podatku bądź kwota podatku wykazana w sprawozdaniach miesięcznych może być w ciągu roku podatkowego sprostowana, a różnicę pomiędzy kwotą podatku ostatecznie ustaloną, a kwotą podatku uiszczonego, uiszcza się w terminie określonym do złożenia najbliższego sprawozdania. Ostateczne rozliczenie się z należnego podatku następuje w sprawozdaniu rocznym.

Przepis § 23 pod. obr. stosuje się również do przypadku w którym podatnik (płatnik) dokonał obliczenia podatku w trybie określonym w § 20 pod. obr.

Od dokonanej w późniejszym terminie wpłaty z tytułu różnicy podatku wynikłej z obrachunku przeprowadzonego w późniejszym okresie sprawozdawczym nie pobiera się odsetek zwłoki o ile wpłaty te są wynikiem sprostowań.

Do § 24 pod. obr. i § 20 pod. nietow.

54. Sprawozdanie miesięczne powinno być złożone właściwemu organowi finansowemu w terminie określonym do złożenia bilansu tj. w terminie do dnia 25 następnego miesiąca.

Analogiczny termin składania sprawozdań podatkowych należy stosować również do tych jednostek gospodarczych, które nie składają bilansów miesięcznych lecz tylko kwartalne, gdyż z mocy przepisów o pod. obr. i pod. nietow. wszystkie jednostki gospodarcze obowiązane są do składania miesięcznych sprawozdań podatkowych.

Sprawozdanie miesięczne zatem powinno być składane w terminie do dnia 25-go następnego miesiąca również przez te jednostki gospodarcze, które obowiązane są składać bilans jedynie za okresy kwartalne (np. jednostki usługowe) bądź dla których termin składania bilansu w ogóle nie został jeszcze określony.

55. Sprawozdanie roczne powinno być również złożone w terminie określonym do złożenia bilansu rocznego, bez względu na to w jakim okresie bilans faktycznie zostanie sporządzony i złożony.

Sprawozdanie miesięczne powinno zawierać zestawienie obrotów podlegających różnym stawkom podatkowym przy czym zestawienie to powinno odpowiadać ewidencji obrotów, o której mowa w § 22 ust. 1 pod. obr. i § 18 ust. 1 pod. nietow.

Do § 26 pod. obr. i § 21 pod. nietow.

56. W przypadku niezłożenia w terminie sprawozdania podatkowego, płatnik jest obowiązany uiścić podatek za okres sprawozdawczy w wysokości, określonej w § 26 pod. obr. wzgl. w § 21 pod. nietow.

Z przepisów § 26 pod. obr. i § 21 pod. nietow. wyraźnie wynika, że w przypadku gdy podatek za dany okres nie został obliczony i w związku z tym nie mogła być złożona deklaracja lub sprawozdanie, powinien on być uiszczony w wysokości 110% podatku należnego za poprzedni okres płatności podatku.

Jeżeli podatek został uiszczony w trybie określonym w § 26 pod. obr. bądź w § 21 pod. nietow. sprawozdanie bądź deklaracja podatkowa powinna być złożona bezpośrednio po dokonaniu obliczenia podatku za ten okres, a różnica podatku powinna być uiszczona w trybie, określonym w § 23 pod. obr. wzgl. § 19 pod. nietow., jednakże od różnicy tej należy pobierać odsetki zwłoki.

W przypadku, gdy w związku z uiszczeniem podatku w wysokości 110% podatku należnego za poprzedni okres, powstanie nadpłata, zalicza się ją na podatek należny w przyszłym okresie płatności podatku (w przyszłej dekadzie bądź w przyszłym miesiącu, w zależności od tego w jakich czasokresach jednostka gospodarcza płaci podatek).

Uiszczenie podatku w wysokości 110% nie zwalnia od odpowiedzialności karno-sądowej osoby odpowiedzialnej za nieprzedłożenie sprawozdania bądź deklaracji podatkowej w określonym terminie.

Do § 28 pod. obr.

57. Wyrąb np. drewna w lesie nie jest przerobem. Zatem obrót osiągnięty ze sprzedaży tego drewna (nieprzerobionego) nie podlega opodatkowaniu, gdyż w myśl § 28 pod. obr. podatkowi podlegają obroty osiągnięte przez gospodarstwa rolne, hodowlane, ogrodnicze, leśne itp. ze sprzedaży produktów wytworzonych bądź przerobionych w swoich zakładach przemysłowych, chyba, że sprzedaż tego drewna odbywa się w swoim wyodrębnionym i stałym punkcie sprzedaży, prowadzonym poza obrębem danego gospodarstwa.

Minister Finansów K. Dąbrowski

KOMUNIKAT

Podaje się do wiadomości, że opłaty za prenumeratę Dziennika Urzędowego Ministerstwa Finansów w roku 1952 wynosić będą: rocznie zł 60, półrocznie zł 33, i kwartalnie zł 18.

Wszelkie należności przypadające z tytułu zgłaszanej prenumeraty należy wpłacać z góry na konto czekowe Administracji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Finansów w P. K. O. Nr I-4428/431, podając na odcinku dowodu wpłaty cel wpłaty, okres czasu którego wpłata dotyczy oraz w sposób czytelny nazwę i adres dokonywującego wpłatę.

Wysyłanie wydawnictwa w ramach zgłoszonej prenumeraty dokonywane będzie po otrzymaniu pełnej należności za jeden z wymienionych czasokresów i ustaje automatycznie z końcem opłaconego okresu prenumeraty.

Redakcja i Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Finansów, Warszawa, ul. Wileńska 2/4.

Prenumerata wynosi: rocznie — zł 60; półrocznie — zł 33; kwartalnie — zł 18.
Należność za prenumeratę należy wpłacać z góry na 15 dni przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego na konto czekowe Administracji Dz. Urz. Min. Finansów w P. K. O. w Warszawie Nr I-4428/431.
Inne ogłoszenia — zł 2,70 za 1 mm szerokości jednej szpalty.
Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów wnosić należy do Administracji.

Cena zł 1,35

ODBIORCA:

Druk. PWPW. Warszawa, ul. Sanguszki 1. Zam. 14787, 31. XII. 51, 2-B-46281, 15.800.